

Hvordan sørger man?

Måske synes du, at det er et dumt spørgsmål, og du har til dels ret. Spørgsmålet kunne antyde, at der findes en bestemt og anerkendt måde at sørge på, når man har mistet. Det gør der ikke. Vi sørger hver især som det menneske, vi er. Det vil sige forskelligt. Det synes jeg, anden sæson af tv-serien "Herrens veje", der sendes netop nu, viser med al ønskelig tydelighed. Her møder vi familien Krogh halvandet år efter, at August døde i en trafikulykke. Familiens medlemmer sørger forskelligt:

Storebroren Christian forsøger at handle sig ud af sorgen. Han hjælper Emilie, Augusts enke og passer Anton, deres lille søn. Han er travlt optaget af at forsøge at redde trådene ud i familien. Det levner ikke meget plads til Christians egen sorg. En gang imellem følger vi ham ud i en grusgrav, hvor han lader sit rolige, buddhistiske gemyt blive tilbage i bilen og raser ud.

Emilie, Augusts enke forsøger at arbejde sig ud af sorgen. Hun er kræftlæge. Arbejdet er hendes værn mod mennesker: Sønnen Anton, der minder hende om August, svigerfamilien der minder hende om August, en kollega der synes godt om hende, psykologvennen, der er bekymret for hende, ja, selv kræftpatienterne på afdelingen har hun svært ved at se i øjnene, for ingen skal dø på hendes vagt!

Johannes, Augusts far forsøger at træne sig ud af sorgen. Det gør for ondt at tale om sønnens død. Akkurat så ondt som en rå omgang tæsk både inden for og uden for bokseringen. Kirken, hvor den afdøde søn arbejdede, må lukke. Barnebarnet Anton må han ikke se for Emilie. Eneste forbindelse Johannes har til sin døde søn er smerten.

Elisabeth, Augusts mor forsøger at ritualisere og behandle sig ud af sorgen. Hver dag tænder hun et lys for sønnen, hun deltager aktivt i en sorggruppe, hun opsøger en clairvoyant, hun laver scrapbog om August og hun besøger sønnens grav. Hos hende fylder sorgen meget. Johannes synes ikke, der er plads til ham. Hun synes omvendt, at han lader sorgen fylde for lidt. Og sådan er tabet, savnet og sorgen ved at splitte dem og hele familien Krogh ad.

Christian og Elisabeth ved Augusts grav i andet afsnit af "Herrens veje" sæson 2. Foto: Tine Harden/DR

Hvordan sørger man? Jeg skrev, at det kun til dels var et dumt spørgsmål. Det gjorde jeg, fordi jeg møder mennesker, der tror, de sørger forkert.

Ingen sørger forkert. Måske sørger vi nogle gange uhensigtsmæssigt, men vi sørger forskelligt, fordi vi er forskellige. I sorgen kan det være svært at bevare et rummeligt og forstående blik på andres anderledes måde at sørge på, men det må vi alligevel forsøge. Se på hinanden med overbærenhed og mildhed.

I kirken til begravelser, bisættelser og Allehelgen kan vi være sammen om vores forskellige tab og forskellige måder at sørge på. Her er vores subjektive måde at sørge på ikke i centrum, men det fælles livsvilkår; at vi mister. Her minder vi hinanden om, at vi kun kunne miste og være sorgfulde nu, fordi vi var så heldige at kende og holde af. Her hjælper vi hinanden med at huske de døde, bære mindet om dem og give dem en fortsat plads hos os uden vi glemmer at leve. Og livet, det har det med at sætte sig igennem på de mest overraskende måder. Det hører vi også om i kirken.

Af sognepræst, Hanne Henriksen